

Поглавље 1. ИЗВОРИ, ЊИХОВО ПОРЕКЛО И ДАТИРАЊЕ

1. Древни извори

Скелет традиционалне хронологије је био изграђен анализом хронолошких упутстава древних писаних извора. Треба разјаснити питање о њиховом пореклу и датирању. Нажалост, у савременој историографији одсуствује потпуни и детаљни преглед околности појављивања античких рукописа у видокругу савремене науке. Бележи се само чињеница да је већина ових докумената испливала на површину тек у епохи Ренесансе после периода "тамних векова". Пажљиво упознавање са овим процесом, учињено на пример у раду [9]-[15], показује да се појава тих рукописа често дешавала у околностима, недовољним за критичку анализу датирања налаза. Познати пример је налаз знамените Тацитове "Историје", која је сада један од најважнијих извора о историји императорског Рима од Тиберија до Веспасијана [2]. Традиционална хронологија сматра да је Корнелије Тацит живео 55-120. године. [2, т. 2, стр. 203, 211].

У XIX веку су два историчара, Гошар (Француска) и Рос (Енглеска), практично истовремено објавили (1882-1885. и 1878. године) истраживања, у којима су детаљно образлагали тврђење да Тацитова "Историја" уствари припада перу знаменитог хуманисте из епохе Ренесансе Пођа Брачолинија [1], [3]. Не улазећи сада у расправу о питању оригиналности "Историје" (наше мишљење: овај документ је изворник, а не фалсификат), упућујемо читаоца на детаље у [1], [3]; в. такође Прилог 2.

Управо је Пођо пронашао и пустио у промет дела Квинтилијана, Валерија Флака, Асконија Педијана, Нонија Марцела, Проба, неке трактате Цицерона, Лукреција, Петронија, Плаута, Тертулијана, Марцелина, Калпурија Секула и др. [1], [3]. Нигде и никад нису детаљно и документовано разјашњене околности проналажења и датирања ових рукописа.

У XV веку у Италију долазе чувени хуманисти Мануил Хрисолор, Хемист Плетон (Плифон), Висарион Никејски и др. [65], [64], [116], [134], [15], [81]. Они су по први пут (!) упознали Европу са достигнућима "древне грчке мисли". На пример, Хрисолор је објавио "дословне преводе Платона". Висарионови другови су истакнуте личности хуманизма, посебно Пођо Брачолини. Висарион је скупио изванредну библиотеку дела отаца источне и западне цркве и класичних текстова [15]. Ова богата колекција чини основу познате Библиотеке св. Марка из које су касније изашли многи рукописи који се данас сматрају античким. У то доба је Византија дала Западу скоро све данас познате старогрчке рукописе античког времена [15]. И управо су у то време италијански хуманисти на челу са Пођом открили скоро сва латинска дела Старог Рима слабо се занимајући за датирање тих дела и догађаја описаних у њима [15].

О. Нојгебауер је писао: "Већи део рукописа на којима се заснива наше знање грчке науке су византијски преписи, настали 500-1500 година после